

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
обліку і бізнес-консалтингу
Протокол № 1 від 25.08.2023 р.

ПОГОДЖЕНО
Проректор з навчально-методичної роботи
Каріна НЕМАШКАЛО

**ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ
ПІДПРИЄМСТВА**

робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань	"07 Управління та адміністрування "
Спеціальність	" Облік і оподаткування "
Освітній рівень	третій (освітньо-науковий)
Освітня програма	" Облік і оподаткування "

Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Розробник:
д. е. н, професор

СВІТЛАНА ЛАБУНСЬКА

Завідувач кафедри
обліку і бізнес-консалтингу

АНДРІЙ ПИЛИПЕНКО

Гарант програми

АНДРІЙ ПИЛИПЕНКО

Харків
2023

ВСТУП

Актуальність навчальної дисципліни та її необхідність та роль у підготовці фахівців.

«Організація управлінського обліку в системі менеджменту підприємства» – навчальна дисципліна, що вивчає методологію та методику побудови ефективної системи управлінського обліку на підприємстві, та передбачає розвиток загальнонаукових та спеціальних компетентностей та практичних навичок необхідних фахівцям-науковцям з обліку та оподаткування, а також науковцям економічних спеціальностей задля формування та розуміння інформаційної бази прийняття управлінських рішень на основі облікових даних.

В ході вивчення дисципліни розглядаються питання щодо функцій управлінського обліку в системі менеджменту підприємства, за кожним етапом розвитку системи менеджменту на основі застосування функціонального підходу. Задля ефективного застосування в системі менеджменту в ході вивчення уточнюються класифікація витрат операційної діяльності з метою управління, планування та оцінки витрат підприємства, особливості обліку витрат підприємства за центрами виникнення та відповідальності, обліку прямих витрат на калькуляційну одиницю згідно з МСФЗ та НП(С)БО.

Окремі теми дисципліни присвячено вивченню питань побудови облікової політики підприємства, що здатна задовольнити інформаційні потреби системи менеджменту, щодо виникнення «слабких сигналів» за різних систем калькулювання та управління витратами, розглядаються особливості побудови, переваги та недоліки використання систем DIREKT-COSTING, ABSORPTION COSTING та STANDART COSTING.

В ході набуття знань з освітньої компоненти «Організація управлінського обліку в системі менеджменту підприємства» особливу увагу приділено проблематиці організації системи бюджетування та контролю за управлінням витратами на підставі гнучкого бюджетування, розглянуто особливості складання головного (основного) кошторису витрат підприємства за різними системами калькулювання, етапи складання бюджетів, види операційних та фінансових бюджетів.

Окремі теми освітньої компоненти присвячена визначенню методичних підходів до формування підґрунтя для прийняття довгострокових інвестиційних рішень, питання особливостей організації управлінського обліку в межах проектного менеджменту.

Метою навчальної дисципліни «Організація управлінського обліку в системі менеджменту підприємства» є формування науково-методичного підходу та практичних навичок щодо організації, на основі облікових даних про оперативну діяльність підприємства, інформаційної бази про економічні показники діяльності підприємства для підтримки прийняття ефективних управлінських рішень.

Завданням навчальної дисципліни є:

- вивчення та опанування спеціальним інструментарієм ведення управлінського обліку, ідентифікації, оцінки та калькулювання витрат підприємства, який дозволяє здійснити вихід за межі внутрішньої орієнтованості традиційного управлінського обліку і розуміння конкурентних позицій ;

- визначення залежності між стратегічною позицією, обраною компанією, і очікуваним застосуванням управлінського обліку;

- формування навичок оцінки конкурентної переваги підприємств за рахунок аналізу способів скорочення витрат та / або підвищення ступеня диференційованості продукції компанії за допомогою використання зв'язків у ланцюжку цінності і оптимізації факторів витрат.

Об'єктом навчальної дисципліни є формування обліково-аналітичного забезпечення управління витратами діяльності підприємства

Предметом навчальної дисципліни є оптимізація витрат господарська діяльність підприємства та інформаційна підтримка забезпечення ефективного розвитку підприємства у перспективі.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
PH01	ЗК01, ЗК04, СК02,СК08
PH02	ЗК02,СК02,СК04,СК08
PH03	ЗК05,СК07
PH04	ЗК05,СК07,СК08
PH06	ЗК04,ЗК05,СК07,СК11
PH09	ЗК01,ЗК05,СК02,СК08,СК11
PH14	ЗК01,ЗК05,СК04,СК07,СК11

де,

PH01. Мати концептуальні та методологічні знання з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей, а також навички необхідні для проведення наукових і прикладних досліджень, здійснення інновацій на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку.

PH02 Здійснювати пошук, аналізувати, критично осмислювати та систематизувати інформацію, отриману з різних науково-практичних джерел та основних національних, європейських, міжнародних нормативно-правових актів з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування.

PH03. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми обліку, аналізу, аудиту, оподаткування державною та іноземною мовами, оприлюднювати

результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН04. Застосовувати загальні принципи та методи економічних і соціальних наук, а також сучасні методи досліджень для провадження досліджень у сфері обліку та оподаткування та у викладацькій діяльності.

РН06. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей використовуючи сучасні наукові інструменти та дотримуючись норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН09. Ідентифікувати наукові та практичні проблеми, здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах.

РН14. Демонструвати здатність організації управлінського обліку та формування контрольної-аналітичної інформації відповідно до потреб розширеного під впливом діджиталізації переліку її користувачів, визначених корпоративною архітектурою та зміненими потребами менеджменту підприємств.

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері обліку та оподаткування на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК05. Універсальні навички дослідника, зокрема здатність до усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних та комунікаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять.

СК02. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень

СК04. Здатність проводити емпіричні дослідження для встановлення тенденцій розвитку об'єктів дослідження у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти у сфері обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування, проявляючи лідерські якості під час їх реалізації.

СК08. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування, аналізувати, оцінювати та прогнозувати відповідні процеси

СК11. Здатність до розвитку процесів консолідації інформації між різними рівнями економічного устрою суспільства задля забезпечення підтримки прийняття управлінських рішень, у тому числі у сфері облікового моделювання та податкової оптимізації.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Управлінський облік - стратегічний облік в системі менеджменту підприємства

Тема 1. Роль управлінського обліку як підсистеми загальної системи менеджменту в управлінні підприємством

1.1 Розвиток управлінського обліку як підсистеми менеджменту підприємства.

Сутність, зміст, призначення та принципи управлінського обліку. Етапи розвитку управлінського обліку. Функціональні можливості управлінського обліку за етапами розвитку. Управлінський облік як підсистема бухгалтерського обліку та системи менеджменту підприємства.

1.2 Основні принципи та підходи до побудови управлінського обліку як гнучкої інформаційної системи.

Вимоги до організації облікової політики як інформаційного підґрунтя функціонування системи менеджменту. Взаємо обумовленість побудови та організації управлінського обліку та системи менеджменту підприємства.

1.3 Роль бухгалтера в управлінському процесі. Відповідальність за аналіз результатів діяльності

Елементи управлінського процесу, роль та відповідальність бухгалтерів з управлінського обліку під час прийняття управлінських рішень в системі менеджменту підприємства.

Тема 2. Особливості класифікації витрат підприємства для оцінки та ідентифікації об'єкту управлінського впливу

2.1. Класифікації витрат підприємства з метою їх оцінки в процесі господарської діяльності підприємства.

Основні напрями класифікації, їх ознаки та мета угруповання витрат. Розмежування витрат на прямі та непрямі по відношенню до доходу

2.2.Класифікація витрат для управління процесом їх накопичення, оцінки фінансового результату діяльності підприємства та співставлення центрів доходів та витрат.

Обліково-аналітична база для визначення ефективності діяльності центрів відповідальності.

2.3 Основні методи побудови «функції витрат».

Переваги та обмеженість застосування бухгалтерського методу, ABC методу, методу «вищої - нижчої» точки та візуального пристосування.

Тема 3. Організація обліку та оцінки браку та втрат підприємства в процесі господарської діяльності

3.1. Методи оцінки та обліку унормованих та понаднормових втрат.

Принципи оцінки прямих витрат підприємства на продукт за вітчизняними та міжнародними стандартами. Способи розподілу непрямих виробничих витрат підприємства для визначення собівартості продукції (товарів, робіт, послуг). Порядок формування прямих та непрямих по відношенню до продукту витрат

3.2. Порівняльна характеристика підходів обліку виробничих витрат підприємства (організація обліку витрат на продукт) за МСФЗ та НП(С)БО.

Оптимізація прямих матеріальних витрат та розрахунків економічно обґрунтованого розміру замовлень (EOQ). Сучасні системи управління витратами на оплату праці. Вибір сучасних систем стимулювання праці на підставі застосування стратегії Win-Win.

3.3. Оцінка простоїв та браку, ідентифікація втрат з ними пов'язаних.

Виправний та невиправний брак. Умови віднесення браку до собівартості продукції. Формування інших витрат операційної діяльності. Умови фінансування інших витрат.

Тема 4. Особливості побудови різних калькуляційних систем управлінського обліку з метою ідентифікації та оцінки об'єкту управлінського впливу

4.1. Особливості формування облікової політики та загальна характеристика системи калькулювання на замовлення.

Елементи облікової політики підприємства щодо виробничих витрат. Порядок побудови та критерії суттєвості облікової політики. Обґрунтування порядку розподілу виробничих накладних витрат між видами продукції (робіт, послуг) при позаомовному калькулюванні в системі управлінського обліку.

4.2. Фактичне та нормальне калькулювання витрат на одиницю продукції.

Способи та методи калькулювання. Нормативний метод та нормальне калькулювання. Оцінка та ідентифікація калькуляційної одиниці в системі обліку та під час розробки бізнес-планів.

4.3. Основні відмінності в оцінці запасів та витрат (за МСФЗ та НП(С)БО) в попроцесній системі калькулювання.

Загальна характеристика системи попроцесного калькулювання. Підходи до визначення та розрахунку еквівалентних одиниць виробленої продукції, що застосовуються у світовій практиці. Визначення еквівалентних одиниць продукції за різними методами оцінки запасів.

Змістовий модуль 2. Застосування систем управління витратами господарської діяльності за різних форм організації процесу управління та цілей менеджменту підприємства

Тема 5. CVP- аналіз як інструмент оцінки беззбиткової діяльності в системі управлінського обліку

5.1. Особливості прийняття управлінських рішень на підставі формування показників маржинальності.

Ціль, методи та основні припущення CVP-аналізу. Маржинальний дохід, точка беззбитковості, запас міцності операційний важіль.

5.2. Аналіз еластичності прибутку до мінливості витрат, ціни та обсягу продажів.

Особливості прийняття рішень на основі аналізу структури витрат. Оцінка можливості цінової конкуренції.

Тема 6. Особливості побудови та використання системи управління витратами підприємства за змінною складовою (DIREKT-COSTING)

6.1. Маржинальний підхід в оцінці витрат діяльності підприємства для визначення фінансового результату в системі управління за змінними витратами.

Організація відокремленого обліку постійних та змінних витрат як головний елемент системи DIREKT-COSTING

6.2. Маржинальний дохід та операційний прибуток, як ключові фінансові показники в системі менеджменту підприємства.

Формування основних показників стратегічного та оперативного рівня в системі менеджменту на основі маржинального підходу. Пропорційне калькулювання.

6.3. Переваги та недоліки використання системи DIREKT-COSTING.

Маржинальний аналіз як перевага використання системи DIREKT-COSTING. Обмеженість застосування системи для оцінки вартості запасів та формування фінансової звітності.

Тема 7. Особливості побудови та використання системи управління повними витратами підприємства (система ABSORPTION COSTING)

7.1. Особливості складання управлінської звітності в системі ABSORPTION COSTING.

Основні «оптики» системи. Особливості оцінки калькуляційної одиниці з використанням методу повного поглинання витрат та порядок формування фінансового результату.

7.2. Переваги та недоліки використання системи ABSORPTION COSTING.

Кореспонденція загальних показників управлінської та фінансової звітності. Сфери застосування ABSORPTION COSTING під час прийняття

управлінських рішень.

Тема 8. Особливості побудови та використання системи управління відхиленнями фактичних витрат від стандартних (система STANDART COSTING)

8.1 Особливості підходів щодо унормування змінних та постійних витрат.

Принципи побудови нормативної бази витрат: за операціями, функціональним змістом та підрозділами.

8.2 Розробка первинних документів, що дозволяють оперативно калькулювати фактичні витрати, за операціями, функціональним змістом та підрозділами.

Лімітно 9- замовні картки . Вимоги на додатковий відпуск матеріалів. Табелі робочого часу, відомості з нарахування заробітної плати . Наряд-замовлення. Картки витрат на замовлення. Розробні таблиці витрат.

8.3 Методи нормального калькулювання.

Розподіл відхилень фактичних витрат від стандартних за об'єктами калькулювання. Згідно НП(С)БО та МСФЗ.

Змістовний модуль 3. Використання гнучкого бюджетування, як інформаційної основи, для організації «управління за слабкими сигналами» в системі менеджменту підприємства. Стратегічний управлінський облік.

Тема 9. Особливості складання головного (основного) кошторису витрат підприємства за різними системами калькулювання

9.1. Сутність та функції бюджетування.

Організація бюджетування як сумісного процесу функціонування системи менеджменту та облікової системи підприємства. Принципи впровадження бюджетування: розробка бюджетів; перевірка виконання бюджетів; корегування бюджетів підприємства.

9.2. Етапи складання бюджетів. Види операційних та фінансових бюджетів.

Формування бюджету (кошторису) доходів (продажів). Формування виробничого бюджету (кошторису) випуску в натуральних вимірниках. Розробка бюджету (кошторису) використання основних матеріалів (сировини, комплектуючих тощо) і бюджету (кошторису) придбання (бюджету придбання) основних матеріалів (сировини, комплектуючих тощо). Розробка бюджету (кошторису) трудових витрат. Бюджет виробничої собівартості. Бюджет загальних витрат на реалізацію продукції. Бюджет загальних операційних та адміністративних. Складання фінансових бюджетів та бюджету капітальних вкладень підприємства.

9.3. Особливості бюджетування при маржинальному підході до оцінки витрат та за умов оцінки повних витрат

Переваги та недоліки бюджетування витрат в системах **DIREKT-COSTING** та **ABSORPTION COSTING**.

Тема 10. Організація управління витратами за відхиленнями

10.1. Організація та принципи ефективного функціонування підсистеми бюджетного контролю в загальній системі менеджменту підприємства.

Складання зведеного бюджетного балансу. Розробка прогнозного звіту про прибутки та збитки. Методики визначення взаємоузгодженої та взаємо поєднання бюджетів

10.2. Особливості складання та переваги використання гнучких бюджетів для планування та контролю за витратами підприємства.

Сутність гнучкого бюджету (кошторису), його відмінності від основного статичного бюджету. Переваги використання гнучких бюджетів у порівнянні зі статичними бюджетами. Впровадження управлінського впливу за «слабкими сигналами».

10.3. Контроль за виконанням бюджетів та аналіз відхилень фактичних витрат від стандартних (бюджетних) з використанням системи контрольних рахунків в обліковій політиці підприємства.

Організаційна схема обліку відхилень. Причини несприятливих відхилень. Компенсуючі відхилення.

Тема 11. Стратегічний облік, як інформаційна основа прийняття довгострокових інвестиційних рішень системою менеджменту підприємства. Особливості управління витратами в межах проектного менеджменту

11.1. Процеси управління вартістю проекту та методи розрахунку вартості проекту.

Організаційні основи управління проектами. Особливості побудови облікової політики. Механізм здійснення проектного фінансування. Ресурсне планування проектних витрат

11.2 Проектне фінансування Недисконтовані та дисконтні методи оцінки довгострокових капітальних інвестицій

Недисконтовані методи оцінки інвестицій: метод окупності капітальних витрат і період окупності; обліковий коефіцієнт окупності. Дисконтування грошового потоку. Внутрішня ставка доходності (IRR). Чиста приведена вартість капіталовкладень (NPV). Інвестиційні рішення в умовах невизначеності

11.3 Прийняття рішень стосовно ціноутворення.

Методи ціноутворення. Трансфертні ціни та трансферне калькулювання. Маржинальне калькулювання ціни продукту. Оцінка та ідентифікація повних витрат на продукт.

Перелік практичних завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Таблиця 2

Перелік практичних завдань

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 1. Роль управлінського обліку як підсистеми загальної системи менеджменту в управлінні підприємством	<i>Практичне завдання №1.</i> Визначення можливості використання даних фінансового обліку в системі управлінського обліку
Тема 2. Особливості класифікації витрат підприємства для оцінки та ідентифікації об'єкту управлінського впливу	<i>Практичне завдання №2.</i> Застосування ABC-методу в класифікації витрат суб'єкту господарювання. Облік витрат за видами діяльності
Тема 3. Організація обліку та оцінки браку та втрат підприємства в процесі господарської діяльності	<i>Практичне завдання № 3</i> Застосування процедур розподілу загальновиробничих витрат в системі управлінського та фінансового обліку.
Тема 4. Особливості побудови різних калькуляційних систем управлінського обліку з метою ідентифікації та оцінки об'єкту управлінського впливу	<i>Практичне завдання № 4</i> Особливості калькулювання собівартості одиниці продукції, практичний приклад
Тема 5. CVP- аналіз як інструмент оцінки беззбиткової діяльності в системі управлінського обліку	<i>Практичне завдання № 5</i> Формування рішення про прийняття спецзамовлення
Тема 6. Особливості побудови та використання системи управління витратами підприємства за змінною складовою (DIREKT-COSTING)	<i>Практичне завдання № 6-7 порівняння визначення фінансового результату та особливості складання звітності за різних систем управління витратами</i>
Тема 7. Особливості побудови та використання системи управління повними витратами підприємства (система ABSORPTION COSTING)	
Тема 8. Особливості побудови та використання системи управління відхиленнями фактичних витрат від стандартних (система STANDART COSTING)	<i>Практичне завдання № 8</i> Побудова управлінської звітності за стандартними витратами. Складання бюджетів

Тема 9. Особливості складання головного (основного) кошторису витрат підприємства за різними системами калькулювання	
Тема 10. Організація управління витратами за відхиленнями	<i>Практична завдання № 9</i> Оцінки відхилень та підготовки інформації щодо організації управління за «слабкими сигналами»
Тема 11. Стратегічний облік, як інформаційна основа прийняття довгострокових інвестиційних рішень системою менеджменту підприємства. Особливості управління витратами в межах проектного менеджменту	<i>Практична завдання № 10</i> Методи розрахунку вартості проекту та прийняття рішень в процесі управління вартістю проекту

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 2. Особливості класифікації витрат підприємства для оцінки та ідентифікації об'єкту управлінського впливу <i>Домашнє завдання 1</i>	Оцінка центрів діяльності та центрів відповідальності підприємств
Тема 5. СVP- аналіз як інструмент оцінки беззбиткової діяльності в системі управлінського обліку <i>Домашнє завдання 2</i>	Пропорційне калькулювання на підставі показників фінансової та управлінської фінансової звітності
Тема 9 Особливості складання головного (основного) кошторису витрат підприємства за різними системами калькулювання <i>Домашнє завдання 3,</i>	Розробка повного бюджетного циклу витрат та доходів підприємства
Тема 11. Стратегічний облік, як інформаційна основа прийняття довгострокових інвестиційних рішень системою менеджменту підприємства. Особливості управління витратами в межах проектного менеджменту	Розрахунок внутрішньої норми доходності (IRR) під час обрання проектів для інвестування

Домашнє завдання 4,	
Написання статті/Есе за обраною	

Кількість годин лекційних, практичних занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

Словесні (проблемні) лекції: Теми 2, 3, 5, лекції-візуалізації: Теми 4, 6, 7,8 лекції-консультації: Теми 9, 10, 11, лекція-провокація: Тема1.

Наочні (демонстрації) Тема 1-11.

Практичні (практична робота (Тема 1-11), есе (Тема 11), кейс-метод (Тема 3,4,5,8,9,11).

Під час проведення лекційних та практичних занять використовуються: проблемне викладання, частково-пошуковий та дослідницький методи викладання.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

– для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит): максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

– для дисциплін з формою семестрового контролю залік: максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума – 60 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у диференційованого заліку.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

– для дисциплін з формою семестрового контролю залік – сумуванням всіх балів, отриманих під час поточного контролю.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: Індивідуальні навчально-дослідні завдання (50 балів), письмова контрольна робота (20 балів), самостійна робота (20 балів),

есе (10 балів).

Семестровий контроль: Залік

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Голов С.Ф. Управлінський облік: підручник. К. ЦНЛ.2020. 534с.
2. Гуцаленко Л. Управлінський облік: навчальний посібник. К.ЦНЛ. 2020. 370с.
3. Лабунська С.В. Собакар М.В. Визнання внутрішньо генерованого гудвілу як ідентифікатора оцінки нематеріальних активів у системі управлінського обліку підприємства. *Бізнес-інформ*. Харків, 2022. Вип. 6, С. 64-77. <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/28411>
4. Пилипенко А. А., Халліфах А.М. Архітектурно-онтологічне моделювання обліково-аналітичного забезпечення менеджменту бізнес-процесів підприємства Бухгалтерський облік як наука: від основ до наукової картини світу : колективна монографія / за заг. ред. В. Я. Плаксієнка. Київ: Центр учбової літератури, 2021. С. 165-182. <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/28044>
5. Управлінський облік: навчальний посібник /Вдовічен, А.А., Маначинська, Ю.А., Багрій, К. Л. [та ін.]: за заг ред Ю.А. Маначинської, Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ. Чернівці, 2022. 230 с.
6. Управлінський облік : підручник/ О.В.Фоміна, О.А. Мошковська , О.О. Августова [та ін.]: за заг. Ред. О. В. Фоміної. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 228 с.
7. Фаріон І.Д., Писаренко Т.М. Управлінський облік: підручник. К. ЦНЛ.2020. 792с.

Додаткова:

8. Курган Н. В. Еволюція та перспективи автоматизації бухгалтерського обліку та подання звітності підприємств України [Електронний ресурс]. *Східна Європа : економіка, бізнес та управління*. 2019. № 5 (22). С. 249-256 <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/22601>
9. Метіль Т.К., Максимчук І.А. Організація управлінського обліку в інформаційному просторі підприємства. Інвестиції: практика та досвід. №16/2021. С.46-50.
10. Пилипенко А. А. Халліфах А.М. Забезпечення транспарентності управлінської звітності та зрілості організації стратегічного обліку в інтегрованих ланцюгах виробничої кооперації. *Вісник Одеського національного університету. Серія Економіка*. 2022. Т. 27. Вип. 2(92), С. 79-86 <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/27493>

11. T.Metil, S. Maryanova, S. Petrovska, A Lysenko, Marharyta Kravchenko. Organization of management accounting on the basis of the process approach automation. Academy of accounting and financial studies journal.. Volume 23, special issue 2, 2019.

12. Seal, W., Rohde, C., Garrison, R.H. & Noreen E.W. "Management Accounting", 6.ed. McGraw-Hill, 2019.

13. Cost Management: Accounting and Control, Fifth Edition Don R. Hansen and Maryanne M. Mowen , 2019

Інформаційні ресурси:

14. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку ".
[Електронний ресурс]-Режим доступу :
<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

15. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.99 № 996-XIV зі змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>

16. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С.Кузнеця
[Електронний ресурс]- Режим доступу :
<https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=1136>

17. Міністерство фінансів України URL: [http:// www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)

18. Global Management Accounting Principles [Електронний ресурс].
Режим доступу : global-management-accounting-principles.pdf (cgma.org)